

Energia i petit comerç

(Article desenvolupat en el marc del projecte europeu CHANGE)

Sabadell, desembre de 2009

Avui en dia, malauradament, l'optimització energètica del sector comercial encara ha de fer front a nombroses barreres tècniques i econòmiques;

- **El seu caràcter de microempresa.** Bàsicament es tracta de micro-organitzacions amb les limitacions que comporta, en quant a manca de recursos.
- **La baixa rellevància que té el consum energètic per al petit comerç,** tant en valor absolut (inferior a 3.000 €/any) com en percentatge respecte al total de despeses de l'activitat (inferior al 5%). A excepció dels establiments que requereixen de manipulació alimentària (fred industrial, forns,..).
- **És un sector al que li costa innovar** (segons estudi realitzat pel Banc d'Espanya al 2006, *Radiografía del sector de servicios y comercio en España*). Només un 20% estarien disposats a realitzar activitats de R+D+i
- **Percepció de baix impacte ambiental.** Aparentment, el sector del petit comerç no suposa una gran amenaça pel sector del medi ambient. No obstant això, cal que ens fixem en la quantitat d'establiments comercials que hi ha al nostre voltant per entendre que, comerç a comerç, dia a dia, es produeixen una gran quantitat de residus i es consumeix una quantitat significativa de recursos energètics.

Catàleg d'actuacions per a l'optimització energètica

Per aquest motiu, la Cambra de Comerç de Sabadell presenta un breu catàleg de recomanacions i propostes d'actuació destinades a optimitzar l'eficiència energètica dels establiments comercials. Aquest catàleg es centra en la disminució del consum d'energia elèctrica, que és la més utilitzada i demanda pel sector, en depriment de gas i altres combustibles.

- Gestió i control. Índexs energètics i valors estàndards.
- Eficiència tarifària
- Eficiència energètica
- Energies renovables
- Certificació i posicionament

- **Gestió i control. Índexs energètics i valors estàndards.**

El control del consum d'energia és el primer pas per prendre consciència del consum energètic i analitzar la conveniència de prendre accions de millora al respecte.

En l'àmbit industrial i cada vegada més en el sector serveis i comercial és freqüent realitzar índexs energètics en base a la producció, vendes o qualsevol altra unitat d'empresa (nº de treballadors, m2 de superfície,..), per identificar l'evolució energètica de l'empresa. Alhora, aquest indicador permet realitzar comparatives amb altres tipus d'establiments o activitats comercials semblants (valors estàndards).

Les factures de les companyies subministradores d'energia ens ofereixen tota la informació necessària per realitzar aquest primer pas.

- **Eficiència tarifària.**

La liberalització del mercat elèctric de baixa tensió per a potències superiors a 10 kW que va entrar en vigor des del proppassat 1 de juliol fa necessari contractar el més aviat possible el subministrament elèctric a una comercialitzadora de mercat lliure.

Durant aquest procés de contractació cal vetllar per optimitzar les condicions tècniques i econòmiques del contracte; ajustar la potència contractada revisant les lectures mensuals del maxímetre (si es disposa), la durada dels descomptes, la metodologia per a la revisió del terme d'energia una vegada finalitzat el descompte o l'any en curs,..

Les cambres de comerç disposen d'un servei d'assessoria de primer nivell, sense interessos comercials, que acompanya a les empreses en aquest procés de canvi.

- **Eficiència energètica.**

L'eficiència energètica es defineix com la relació entre la quantitat d'energia consumida i els productes i serveis finals obtinguts. En aquest sentit, les possibilitats de millora abasten un conjunt de mesures que depenen de les possibilitats d'inversió, sovint reduïdes, atès que el cost energètic no representa un cost significatiu per a un petit establiment comercial.

Les mesures que es proposen a continuació estan enfocades per a un comerç existent (no alimentari) i no són exhaustives. A títol d'exemple;

Il·luminació

- Substitució de bombetes incandescents convencionals i halògens per làmpades fluorescents, si es possible.
- Reducció del consum de làmpades fluorescents mitjançant balast electrònic en detriment de balast electromagnètic.
- Incorporació gradual de làmpades d'alta eficiència (TL5 HE, LED,..)
- Aprofitament de la il·luminació passiva: evitar mobles o qualsevol altra obstacle que interrompi el pas de la llum del sol.

- Ús de temporitzadors per a rètols exteriors i detectors de presència en espais en zones de poc trànsit de persones (magatzem, serveis,..).

Consum d'energia tèrmica

- Seguir les temperatures recomanades: 20°C per a calefacció i 25°C per a refrigeració.
- Neteja semestral dels filtres de l'aire acondicionat
- Substitució de vidre simple per doble vidre amb càmera d'aire per reduir les pèrdues de calor.
- Incorporar aïllaments tèrmics a les canalitzacions de fluids, depòsits d'aigua calenta,..

Altres equips elèctrics i electrònics

- Supressió de consums no desitjats (pantalles, ordinadors i impressores enceses en mode *stand by*,..) mitjançant l'ús de regletes elèctriques.

● **Energies renovables.**

La introducció d'energies renovables és, ara per ara, limitada en les petites i mitjanes empreses pertanyents al sector comercial. La tipologia edificatòria on es situen la major part d'espais comercials a Catalunya es caracteritza per estar en edificis de més d'una planta on el comerç ocupa la planta baixa. La resta de l'edifici té un ús predominantment residencial o de serveis i, en conseqüència, dificulten la implantació d'energies renovables en el petit comerç.

No obstant això, sota determinades situacions de partida i edificabilitat, la incorporació d'energia solar tèrmica per a aigua calenta sanitària pot esdevenir una opció factible i viable econòmicament.

Una oportunitat es presenta en les remodelacions integrals d'equipaments comercials de promoció pública, i més encara en els casos en que es construeixen de nova planta (mercats municipals). En aquests casos, és una ocasió única per integrar en els elements arquitectònics tot "l'estat de l'art" en la construcció d'edificis sostenibles i que permetin la captació de fons energètiques solars pels diferents usos.

● **Certificació i posicionament.**

Sortosament, cada vegada més petites i mitjanes empreses manifesten el seu interès per adoptar polítiques de gestió ambientalment més correctes. A tal efecte, el sector ambiental ofereix avui en dia nombroses eines que permeten materialitzar i certificar aquest compromís real: EMAS, ISO 14001, Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, Ecoetiqueta Ecològica, Responsabilitat Social Empresarial,..

Malauradament, molts d'aquests processos de certificació són costosos i desproporcionats pel tamany i recursos de que disposen les petites empreses i microempreses. No obstant això, existeixen iniciatives i campanyes ambientals i energètiques que permeten als petits establiments comercials plasmar i evidenciar la seva voluntat de millora ambiental, contribuir a la protecció del seu entorn i sempre sota uns costos d'adopció factibles.

A títol d'exemple, les campanyes "AQUEST ESTIU EL FRED NO ES MODA" i "SETMANA DE L'ENERGIA" de l'Institut Català de l'Energia.

Ajuts i subvencions

Precisament, l'**Institut Català de l'Energia (ICAEN)** ofereix diversos programes i línies d'ajut per al foment de mesures d'estalvi i eficiència energètica adreçades, entre d'altres, al sector comercial;

- **auditories energètiques** (amb analitzadors de xarxa, luxímetres, termografies,..) a empreses de serveis no industrials existents en un 75% i fins un màxim de 3.500 €.
- adquisició i instal·lació de **tecnologies eficients a l'enllumenat interior i de façanes** d'edificis públics i privats existents en un 22% i fins a un màxim de 50.000 €.
- adquisició i instal·lació de **tecnologies eficients a l'enllumenat exterior** existent en un 40% i fins un màxim de 200.000 €.
- millora de l'eficiència energètica de les **instal·lacions tèrmiques** dels edificis existents en un 22% i fins a un màxim de 200.000 €.
- **rehabilitació energètica de l'envolvent tèrmica** dels edificis terciaris existents en un 22% i fins a un màxim de 200.000 €.
- millora de l'eficiència energètica en les instal·lacions d'**ascensors** existents en els edificis en un 35% i fins a un màxim 3.300 €.

Per a l'any 2010, l'ICAEN posarà en marxa el **Pla Renova't Enllumenat Interior al Comerç**. Aquest pla té per objectiu promoure una renovació massiva mitjançant tecnologies innovadores en enllumenat interior de comerços. El Pla tindrà una dotació econòmica de 3,5 milions d'euros i la subvenció serà el 30% del cost elegible.

Reflexions finals

La contribució del sector comercial a la reducció del consum energètic i la dependència exterior passa forçosament per la **introducció dels criteris energètics des de la fase de disseny de l'establiment comercial**.

L'adopció de mesures adreçades a l'optimització energètica d'un establiment amb posterioritat a la seva construcció es veuen **limitades total o parcialment pel baix percentatge de cost que representa l'energia en l'estructura global de costos de l'establiment**. Les inversions que cal adoptar es veuen descartades atès que el període d'amortització és elevat o, a vegades, inviable amb els preus energètics actuals.

En aquest sentit, es preveu un increment progressiu dels preus energètics a mig i llarg termini, que vindran lligats a la recuperació econòmica, l'escassetat del petroli i la necessitat de garantir la sostenibilitat econòmica del mercat elèctric (actualment, amb un dèficit tarifari proper als 16.000 milions d'euros).

Cal avançar-se a aquest nou escenari i assolir un sector comercial competitiu també a través d'un bon **disseny energètic** de l'establiment de partida i, alhora, una adequada **gestió i conscienciació energètica**.

Projecte Europeu CHANGE: Eficiència energètica per a PIMES

La **Cambra de Comerç de Sabadell** participa en el **projecte europeu "Change"**, promogut per Eurochambres, amb l'objectiu d'impulsar l'eficiència energètica a les petites i mitjanes empreses, en el marc del programa "Energia Intel·ligent per Europa". Juntament amb la Cambra de Sabadell, formen part d'aquest projecte altres 8 cambres de la resta de l'Estat: Madrid, Bilbao, València, Sevilla, Saragossa, Valladolid, Oviedo i Las Palmas.

En el seu conjunt, el projecte d'Eurochambres (Associació europea de Cambres de Comerç i Indústria), engloba la **participació de més d'una cinquanta de Cambres de 12 països europeus**, com Alemanya, França, Itàlia, Àustria, Suècia i Espanya, entre d'altres.

El projecte "Change", que té un pressupost total de 2,7 milions d'euros i una durada prevista de 2 anys (setembre 2008 - setembre 2010), pretén **constituir, formar i desenvolupar una xarxa europea d'assessors energètics a les Cambres de Comerç**. A tal efecte, el programa preveu coordinar la realització d'accions diverses (campanyes de conscienciació, articles, prediagnòstics energètics a empreses...) i, finalment, la realització d'una enquesta empresarial sobre eficiència energètica.

Per a més informació:

Assessoria de Medi Ambient. Àrea d'Assessoria i Promoció
Cambra de Comerç de Sabadell.
Telf. 93.745.12.55/63 a/e: promocio@cambrasabadell.org